סקולען

עם חן של פעם

לְכוּ בָנִים שִׁמְעוּ לִי

ספר

נעימות אליעזר

פרשת ראה

נתחבר ע"י

ה' אליעזר זוסיא רובין

לזכר נשמת רבותינו הק'

רבי אליעזר זוסיא בן ישראל אברהם זצ"ל

רבי ישראל אברהם בן אליעזר זוסיא זצ"ל

מסקולען

סְקוּלֶען

©

כל הזכויות שמורות
למכון נעימות אליעזר סקולען בארה"ק
ואין רשות לצלם או לתרגם או להעתיק
למאגר מידע אפילו חלק מן הספר ללא אישור בכתב
לקחת חלק בהדפסת ספרי סקולען צור קשר במייל skulen3@gmail.com
copyright by mechon nemois eliezer skulen. beth shemesh.

in all countries subscribing to the international copyright union.

PRINTED IN ISRAEL

יצא לאור העולם ע"י

מכון נעימות אליעזר בארה"ק

053-415-2636

הסכמת הרב קלמן ווייס שליט״א
מו״ץ העדה החרדית

בס״ד כ״ז שבט תשפ״א

הנני בזה בשורות האלה לחזק ולאמץ את ידי הבה״ח החשוב והיקר ירא שמים ובעל מדות תרומיות דבוק בלו״נ ברבותינו הק׳ מסקולען זי״ע ולהבל״ח לכ״ק האדמורי״ם ממשיכי דרכם שליט״א

כמר אליעזר זוסיא רובין ני״ו

אשר ליקט ואיזן דבריהם הקדושים של האדמורי״ם מסקולען זצוק״ל במשך שנים על ענינים שונים בתורה ועבודת השי״ת וכן במה שהביאו מספה״ק תלמידי הבעש״ט הק׳ בענינים רמים אלו והבה״ח החשוב הנ״ל תורגם אותם ללשון ״האידיש״ שיהא שימה בפיהם של רבים אשר אינם מבינים בלה״ק

ונקרא שמו ״נעימות אליעזר״

ודבר גדול מאד עשה בעמיו לקרב דבריהם הק׳ אשר מלאים ביר״ש וקדושה בדברים היוצאים מלב טהור וקדוש שבודאי יכנסו ללבם של ישראל לקרבם לעבוד״ה ולתורה וקדושה וע״כ גם ידי תכון עמו להוציא לאור ספר הקדוש הזה ויזכה להפיץ תורתם בקרב ישראל מתוך נחת ובריות גופא ברוב הצלחה וסייעתא דשמיא בכל הענינים אמן:

הכו״ח לכבוד התורה וצדיקי הדור:

קלונימוס קלמן ווייס

הסכמת אב"ד קאסאן שליט"א
מו"ץ העדה החרדית

הנני מצטרף להנ"ל והשי"ת יעזור להרחיב גבולי הקדושה ויתקדש שם שמים בעולם ובזכות זה נזכה בקרוב להתגלות מלך המשיח בב"א:

נפתלי צבי ראטטענבערג
אבדק"ק עטרת משולם
קאסאן
וחבר בד"צ העדה החרדית
בית שמש

הסכמת כ"ק מרן אדמו"ר מסערט ויזניץ שליט"א

דער אייבערשטער זאל העלפן אז מ'זאל זיך קענען מתחזק זיין און מתרומם זיין אויפן דרך פון אונזערע הייליגע רבי'ס "לבית סקולען", און אין סקולען איז דאך אסאך אסאך לייכטער זיך צו מתרומם זיין, ווייל די זיס'קייט דארטן איז דאך גאר גאר הויעך און דערהויבן און ליכטיג, און איך בין זיכער אז פון אויבן וועלן זיי משפיע זיין שפע עבודת השם פאר די אלע וואס וועלן לערנען אין דעם הייליגן ספר.

יעקב בהה"ק מוהר"א זצללה"ה

]והוסיף: ס'איז מיר שווער "נישט" צו חתמ'נען אויף אזאנ'ס[.

יעקב בהה"ק מוהר"א זצללה"ה

הסכמת כ"ק מרן אדמו"ר מדושינסקיא שליט"א

הנני בזה לחזק ולאמץ ידי הבה"ח היקר זוכה ומזכה את הרבים
כמר אליעזר זוסיא רובין נרו יאיר ויזרח
יהי ד"א עמו בכל אשר יפנה, ויצליח דרכו הטובה על דרך רבותיו הקדושים אשר האירו את ישראל בנועם אמרותיהם וזמירותיהם, ויזכה לראות ברכה בעמלו מתוך הרחבת הדעת וטוב לב תמיד לאויושט"א:

המברך בברכת אהבה
[illegible signature]

הסכמת כ"ק מרן אדמו"ר מסקולען מאנסי שליט"א

בעזהשי"ת [illegible]
[illegible] החשוב והנעלה [illegible] ומפיץ תורות כמר אליעזר זוסיא רובין נ"י
[illegible]
[illegible] שמחות ורוחניות [illegible] צו זיין [illegible]
[illegible] רבותינו הק' [illegible]
[illegible] בשמחה [illegible]
[illegible] תורות מתוך הרחבת הדעת
[illegible] השלימות עד ביאת גואל צדק ובנין המקדש
השלישי בב"א
[illegible] החשוב נ"י
[illegible] מאת ה' רחום וחנון ורחמים
[illegible] מסקולען שליט"א
[illegible]
[illegible] בשמחה
[illegible]

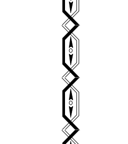
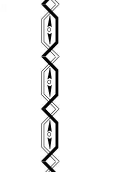

הסכמת רב דקהל אש תמיד בני ברק שליט"א

הנני באתי להמליץ טוב עבור הבה"ח חסידא ופרישא המפורסם
בתורותיו ומידות הטובות והישרות מתאבק באפר רגליהם כל צדיקי
הדור ובפרט כ"ק האדמורי"ם מסקולען
ה"ה שמו הולך לפניו

מוהר"ר אליעזר זוסיא רובין שליט"א

יה"ר שיזכה תמיד להפיץ מעינתיו חוצה ויזכה תמיד את הרבים בטוב
טעם ודעת ואך טוב וחסד ירדפוהו כל ימי חייו בחן של טעם זקנים
ויזכה במהרה לקבל פני משיח צדקנו אמן בב"א:

ידידו המכבדו בלב טוב

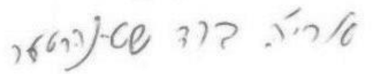

ורבינו זצ"ל היה אומר תמיד, שלפני שהולכים ללמוד צריכים לכוון לקיים מצות לימוד התורה, כי הרי מצות צריכות כוונה, וממילא וצריך אדם לומר קודם הלימוד בפה מלא:

הֲרֵינִי מוּכָן וּמְזוּמָּן לְקַיֵּם מִצְוַת עֲשֵׂה דְּאוֹרַיְיתָא שֶׁל לִמּוּד הַתּוֹרָה כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב בַּתּוֹרָה וּלְמַדְתֶּם אֹתָם וּשְׁמַרְתֶּם לַעֲשׂתָם וַהֲרֵינִי עוֹשֶׂה מִצְוָה זוֹ כְּדֵי לְקַיֵּם מִצְוַת בּוֹרְאִי וּכְדֵי לַעֲשׂוֹת נַחַת רוּחַ לְהַבּוֹרֵא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ בְּשֵׁם כָּל יִשְׂרָאֵל:

לְשֵׁם יִחוּד קֻדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וּשְׁכִינְתֵּהּ בִּדְחִילוּ וּרְחִימוּ וּרְחִימוּ וּדְחִילוּ לְיַחֵד שֵׁם י"ה בְּו"ה בְּיִחוּדָא שְׁלִים בְּשֵׁם כָּל יִשְׂרָאֵל: וִיהִי נֹעַם יְהֹוָה אֱלֹהֵינוּ עָלֵינוּ וּמַעֲשֵׂה יָדֵינוּ כּוֹנְנָה עָלֵינוּ וּמַעֲשֵׂה יָדֵינוּ כּוֹנְנֵהוּ:

וכ"ק מרן רבינו זצ"ל
היה אומר תמיד בכל הזדמנות:

אז: "לְכוּ בָנִים" – אז ווען איר גייט אוועק פון די התעוררות, דעמאלט'ס: "שִׁמְעוּ לִי" – דעמאלט'ס זאל אייך קלונגען אין די אויער'ן דאס וואס איר האט דא געהערט..!

ווייל בשעת ווען איר זענט דא, דעמאלט'ס זעה איך דאך שוין אליין אז איר הערט מיך אויס, נאר ווען איר גייט "אוועק".. דעמאלט'ס זאל אייך קלונגען אין די אויער'ן דאס וואס איר האט דא געהערט..!

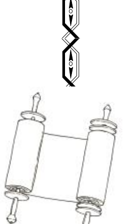

הקדמה

י׳שמחו ה׳חסידים ו׳יגילו ה׳משתוקקים לראות אור כי טוב מאמרי קודש מרז״ל קדושים אשר בארץ המה, ובשבח והודאה להשי״ת שהחיינו וקימנו והגיענו לזמן הזה אני מודה ומשבח לאדון כל על שזכיתי לגמור ספר ״נעימות אליעזר״ על התורה ומועדים באידיש אשר מיוסד על דברי חז״ל ועל דברי רבותינו הקדושים תלמידי הבעל שם טוב הק׳ ותלמידי המגיד זצוק״ל, כדי שכל יהודי פשוט יזכה לשאוב מתורתם של רז״ל אשר מפיהם אנו חיים כל ימינו על אדמתינו, וכדי שכל יהודי פשוט יזכה לדעת את הדרך אשר ילכו בה ואת המעשה אשר יעשון.

והרי כבר ידוע ליודעי חן, כי אמרו רז״ל (יבמות צ״ז.) על כל האומר דבר שמועה מפיהם ששפתותיו דובבות בקבר, ובספר חסידים (ס׳ רכ״ד) איתא שהם מתפללין עליו שם וממליצים טובה עליו עכלה״ק.

ומודה אני לפניך ה׳ אלקי ואלקי אבותי אשר זכיתי להוציא לאור ספר ״נעימות אליעזר״ על התורה ומועדים באידיש אשר מטרתו של הספר הוא אך ורק שכל יהודי יזכה לחיות עם ״שויתי ה׳ לנגדי תמיד״ בכל רגע ורגע ולקיים ״בכל דרכיך דעהו״ במלא מובן המלה.

וברוך הוא אלקינו אשר נתן סיעתא דשמיא בעמלי וזכיתי לראות ברכה בעמלי, אשר אחרי שנים רבות וארוכות זכיתי לברך על המוגמר ולזכות את הרבים בדברים פשוטים וברורים נראים לעינים בעניני עבודת השם יתברך תורה ותפילה ומידות טובות וישרות, ואכן שמע אלקים מתוך סיעתא דשמיא אשר הרגשתי בה על כל צעד ושעל במהלך חיבור ספר זה, ומתוך שבח והודיה להשי״ת על כל הטוב אשר גמלני, הנני עומד עתה ב״פתח השער״ ומתחנן לפני בורא כל עולמים שכה יתן ה׳ וכה יוסיף ויזכני להעלות דבר נאה ומתוקן על שולחן חכמים, ולהוסיף דעת

ותבונה ויראת ה׳ טהורה בתוך לבבות ישראל, ואל יצא מתחת ידי שום מכשול חס ושלום, רק יחזק את האמונה ואת הניצוץ היהודי אשר נמצא בתוך כל אחד ואחד מישראל, ובעזרת השם יתברך יהיה לתועלת הרבים, ובפרט לבחורי ואברכי חוץ לארץ שיותר קל להם ללמוד ספרים ״באידיש״, והרי כבר כתוב בתורתינו הק׳ בפרשה וילך (ל״א פ׳ י״ט): ״ועתה כתבו לכם את השירה הזאת ולמדה את בני ישראל שימה בפיהם״, פירוש שכל יהודי יזכה להבין ולהשכיל את התורה בשפה שהוא מבין טוב.

וכאן המקום לציין שכל הספר מתחילה עד הסוף נעשית ע״פ הוראת והדרכת גדולי ישראל על כל צעד ושעל, וזהו אינו רק ספר לקריאה גרידא, כי אם גם ספר של לימוד התורה באמת, יען כי הרי זה משפיע יראת שמים במדה גדושה על לבבות ישראל.

וכאן המקום להודות ולהלל לכל האנשים שעזרו ותרמו ותמכו למען הוצאת ספר זה, יהי רצון מלפני אבינו שבשמים שיזכו לראות אך ורק תענוג ונחת דקדושה מכל יוצ״ח, ויזכו לראות בנים ובני בנים עוסקים בתורה ובמצות באמת לאוי״ש״א.

ובצאתי אפרוש כפי אל ה׳ בתפילה שאזכה לישב באהלה של תורה ולהרביץ תורה ויראה כל ימי חיי, ואזכה לעבוד את השם יתברך בשמחה ובטוב לבב מרוב כל מתוך שמחה של מצוה יחד עם כל ישראל, ואזכה להיות מאלו שמוסיפים יופי לכתר הגדול שנקרא תפארת ישרא״ל זרע אברה״ם אוהבו, מתוך הרחבת הדעת ומנוחה, ומתוך בריות גופא ונהורא מעליא, עדי נזכה בקרוב ליעוד הנביא ומלאה הארץ דעה את ה׳ וברחמים גדולים אקבצך בביאת גואל צדק ובבנין בית המקדש השלישי במהרה בימינו אמן:

רבי אליעזר זוסיא רובין
בעמח״ס
נעימות אליעזר
עה״ת ומועדים
ראש חבורת סקולען בארה״ק

בָּנִים אַתֶּם לַיהו–ה אֱלֹקֵיכֶם

בָּנִים אַתֶּם לַיהו–ה אֱלֹקֵיכֶם וגו׳: לכאורה דארף מען דאך פארשטיין, אז פארוואס דארף טאקע א יודיש קינד שטענדיג געדענקען אז ער איז א קינד פון דעם אייבערשטן..?! די עיקר איז דאך, אז ער פאלגט אויס די: ״מִצְוַת הַתּוֹרָה״, ניין..?! פארוואס דארפן מיר שטענדיג געדענקען אז מיר זענען קינדער פון דעם אייבערשטן..?!

נאר די תירוץ אויף דעם איז דאך שוין זייער פשוט, ווייל דער אייבערשטער האט געוואלט דא ארויס ברענגען פאר א יודיש קינד, אז יודיש׳קייט איז נישט קיין אפ קומעניש, אדער א שטראף ח״ו, נאר פארקערט, יודיש׳קייט איז הנהגות ווי אזוי א: ״בֶּן מֶלֶךְ״ פירט זיך אויף.

און ממילא דאס מיינט די פסוק פון: ״בָּנִים אַתֶּם לַיהו-ה אֱלֹקֵיכֶם״ וגו׳ צו זאגן, אז: ״בָּנִים״ אַתֶּם לַיהו-ה אֱלֹקֵיכֶם – אז וויסן זאלט איר יודישע קינדער, אז ענק זענען קינדער פון אייבערשטן.

און איינמאל א מענטש פארשטייט שוין דעם געדאנק אז ער איז א קינד פון דעם: ״מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא״, דעמאלט׳ס קען ער דאך שוין אסאך גרינגער פארשטיין דעם געדאנק אז ער איז נישט עובר אויף די: ״מִצְוַת הַתּוֹרָה״, ווייל עס פאסט דאך פשוט נישט, און נישט נאר ווייל מען האט דיר געצוואונגען, נאר ווייל עס פאסט דאך נישט אז א: ״בֶּן מֶלֶךְ״ זאל זיך אזוי אויף פירן.

און מען זעהט דאך שוין טאקע כמה וכמה פעמים אין דער הייליגער תורה הק׳, אז דער אייבערשטער זאגט קלאר פאר די יודישע קינדער, אז ענק זענען דאך אסאך העכער ווי די אלע שטותים, און ממילא.. פאסט דאך נישט אז ענק זאלן דאס טוהן.

אזוי ווי דער אייבערשטער זאגט דאך אונז שוין טאקע אין פרשת משפטים (קפיטל כ״ב פסוק ל׳), אז: ״וְאַנְשֵׁי קֹדֶשׁ תִּהְיוּן לִי״ – אז ענק זענען דאך הייליגע מענטשן פארן הייליגן באשעפער, און ממילא: ״וּבָשָׂר בַּשָּׂדֶה טְרֵפָה לֹא תֹאכֵלוּ״ – און ממילא פאסט דאך פשוט נישט אז ענק זאלן עסן טריפות.

און אזוי ווי דער אייבערשטער האט דאך שוין טאקע געזאגט פאר די יודישע קינדער ווען זיי זענען ארויס געגאנגען פון מצרים, אז ענק זענען יעצט געווארן: ״בְּנֵי מְלָכִים״, און ממילא דארפן ענק עסן אזוי ווי: ״בְּנֵי מְלָכִים״, און פונקט אזוי ווי: ״בְּנֵי מְלָכִים״ זיצן אָן געלאנט, דארפן ענק אויך זיצן אָן געלאנט, און פונקט אזוי ווי: ״בְּנֵי מְלָכִים״ עסן: ״צָלִי״ – געבראטנ׳ס, דארפן ענק אויך עסן געבראטנ׳ס, און פונקט אזוי ווי: ״בְּנֵי מְלָכִים״ צוברעכן נישט קיין ביינער, טארן ענק אויך נישט צוברעכן קיין ביינער, ווייל עס פאסט דאך פשוט נישט פאר: ״בְּנֵי מְלָכִים״ צו טוהן די אלע זאכן.

און עס ווערט דאך שוין טאקע אויך געברענגט אין די משנה אין אבות (פרק ג׳ משנה י״ד), אז: ״חֲבִיבִין יִשְׂרָאֵל שֶׁנִּקְרְאוּ בָנִים לַמָּקוֹם״ – אז די יודישע קינדער זענען באליבט ווייל זיי ווערן אָן גערופן: ״בָּנִים לַמָּקוֹם״, אבער דאס איז נאך נישט אלעס, ווייל מען דארף דאס וויסן און געדענקען, אזוי ווי עס שטייט דאך שוין טאקע ווייטער אין די משנה, אז: ״חִבָּה יְתֵרָה״ – אז דער אייבערשטער האט ארויס געוויזן א: ״חִבָּה יְתֵרָה״ צו די יודישע קינדער

דורך דעם וואס: "נוֹדַעַת" לָהֶם שֶׁנִּקְרְאוּ בָנִים לַמָּקוֹם – דער אייבערשטער האט ארויס געוויזן א: "חִבָּה יְתֵרָה" צו די יודישע קינדער דורך דעם וואס ער האט זיי אויס געזאגט אז זיי זענען: "בָּנִים לַמָּקוֹם".

ווייל פונקט אזוי ווי א יעדער איינער פארשטייט פון זיך אליין, אז ווען איינער האט הונדערט טויזנט דולר אין באנק בירושה פון זיין טאטן, און ער ווייסט נישט פון דעם, דעמאלט׳ס הייסט ער נישט קיין עושר, ווייל דער מענטש לעבט זיך דאך ווייטער א פשוט׳ע לעבן, און ער וועט דאך קיינמאל אפילו נישט וויסן וואס פאר א אוצר ער פארמאגט מיט זיך, די זעלבע זאך איז מיט א יוד וואס לעבט נישט מיט דעם פאקט אז: "בָּנִים אַתֶּם לַיהו-ה אֱלֹקֵיכֶם" – די זעלבע זאך איז מיט א יוד וואס לעבט נישט מיט דעם פאקט אז איך בין א קינד פון דעם אייבערשטן, ווייל אויב ווייסט ער נישט דאס, דעמאלט׳ס אוודאי נעמט ער אָן די גאנצע יודיש׳קייט פאר א גאנצע אפ קומעניש, ווייל ער פארשטייט דאך נישט וואס די אלע זאכן זענען.

און דאס איז דאך נישט קיין ווערטל, ווייל א יודיש קינד דארף דאך דאס געדענקען, און דאס איז טאקע די: "חִבָּה יְתֵרָה" וואס דער אייבערשטער האט אונז ארויס געוויזן, ווייל דורך דעם וואס: "נוֹדַעַת" לָהֶם שֶׁנִּקְרְאוּ בָנִים לַמָּקוֹם – דורך דעם וואס דער אייבערשטער האט אונז "אויס געזאגט" אז אונז זענען: "בָּנִים לַמָּקוֹם".. דורך דעם האט ער אונז ארויס געוויזן זיין ליבשאפט, און דאס איז דאך גאר א וויכטיגע ענין.

ווייל א מענטש קען אמאל א דורך גיין הונדערט און צוואנציג יאר, און ער לערנט און דאווענט, און ער טוט: "מִצְוֹת וּמַעֲשִׂים טוֹבִים", אבער ער פארגעסט אז ער איז א קינד פון דעם אייבערשטן, און אויב זעהט מען אמאל

אז א יודיש קינד הייבט ליידער אָן אראפ צו גליטשען פון דעם יודיש׳ן וועג, דעמאלט׳ס דארף מען וויסן, אז דאס קומט פון דעם ווייל ער פארשטייט נישט דעם ענין אז: ״בָּנִים אַתֶּם לַיהו-ה אֱלֹקֵיכֶם״ – ווייל ער פארשטייט נישט דעם ענין אז דו ביזט א קינד פון דעם אייבערשטן, און א קינד קען דאך נישט אוועק לויפן פון א טאטע, ווייל די טאטע בלייבט דאך סיי ווי סיי אלעמאל זיין טאטע, נישט קיין חילוק וואו ער געפונט זיך נאר, און ממילא וואו איז בכלל שייך אוועק צו לויפן פון דעם אייבערשטן..?!

און דער הייליגער ר׳ שלמה׳לע קארלינ׳ער זכותו יגן עלינו ועל כל ישראל האט דאך שוין טאקע אמאל געזאגט פאר זיינע חסידים, אז די גרעסטע עבירה וואס א מענטש קען נאר טוהן איז, אז ער פארגעסט אז ער איז א: ״בֶּן מֶלֶךְ״, און אלע אנדערע עבירות זענען שוין נישט אזוי געפערליך, אבער פארוואס..?! פארוואס טאקע..?!

די תירוץ אויף דעם איז, אז די סיבה פון דעם איז דאך שוין זייער פשוט, ווייל די וועג ווי אזוי דער יצר הרע כאפט אריין א מענטש אין זיין נעץ אריין איז, דורך דעם וואס ער שטעלט איהם פָאר די גאנצע ענין פון יודיש׳קייט אזוי ווי א שווערע ארבעט, און אז דאס ״מוז״ מען טוהן, און אויב דו וועסט דאס נישט טוהן, דעמאלט׳ס וועט דיר זיין ביטער, און דער יצר הרע קומט צו א מענטש, און ער זאגט פאר דעם מענטש, אז וואס פעלט דיר דאס אויס..?!

לאז זיך אפ פון יודיש׳קייט.. און אזוי שלעפט ער איהם ווייטער און ווייטער, און ער איז איהם מסביר ווי שווער יודיש׳קייט איז, און דער יצר הרע זאגט דאך ממש דאס וואס די רשע פון די הגדה האט געזאגט, אז: מָה ״הָעֲבֹדָה״

הַזֹּאת לָכֶם – אז וואס איז פשט פון די שווערע "עבודה" דא..?! איך (רשע) האב דען נערוועז צו דעם..?! איך טוה דאך נאר די רצון השם ווייל איך האב דאך נישט קיין ברירה, און איך בין דאך אזוי ווי אין א פארמאכט'ע קעסטל, ממש מצומצום, אזוי רעדט א רשע, און דאס איז די אופן ווי אזוי דער יצר הרע קומט צו א מענטש.

אבער די רגע וואס א מענטש פארשטייט אז ער איז א: "בֶּן מֶלֶךְ", דעמאלט'ס איז איהם דאך אסאך אסאך גרינגער די גאנצע יודיש'קייט, ווייל לאמיר זיך פָאר שטעלן, אז עס איז דא א מענטש וואס זיצט אין תפיסה, און ער האט טויזנט'ער זאכן וואס ער מעג נישט טוהן, און אויב טוט ער דאס יא, דעמאלט'ס כאפט ער גלייך פעטש פון די פאליצייי זיינע.

יעצט לאמיר א מינוט ארויס גיין אינדרויסן פון דעם תפיסה, און אוועק פארן ווייט ווייט אוועק צו דעם הויפט שטאט פון דעם לאנד, און אריין גיין אין דעם קעניגליכ'ן פאלאץ, ווייל דארטן זיצן דאך די קינדער פון דעם קעניג, און זיי האבן דאך אויך טויזנט'ער זאכן וואס זיי מעגן נישט טוהן.

אבער א יעדער איינער פארשטייט זייער גוט אז די: "בְּנֵי מְלָכִים" זענען דאך בכלל נישט דומה צו דעם מענטש וואס זיצט אין "תפיסה", ווייל דער מענטש וואס זיצט אין תפיסה מעג נישט טוהן די אלע זאכן, און אויב טוט ער דאס יא, דעמאלט'ס וועט מען איהם אָן האקן די ביינער, אבער משא"כ די: "בְּנֵי מְלָכִים" טוען נישט די אלע זאכן ווייל עס פאסט דאך פשוט נישט אז א: "בֶּן מֶלֶךְ" זאל זיך אזוי אויף פירן, און ממילא וועגן דעם פירן זיי זיך אויף: "בְּדֶרֶךְ כָּבוֹד".

יעצט לאמיר זיך פָאר שטעלן אז דער: ״בֶּן מֶלֶךְ״ וועט ארויס גיין אינדרויסן ווען עס וועט גאר שטארק רעגענען אינדרויסן, און ער וועט זיך גוט פארשמירן זיין שיינע אנצונג, און איינער פון די גרויסע שרים וועלן איהם טרעפן זיך שפילן אין די בלאטע, און דער גרויסער שר וועט פרעגן דעם: ״בֶּן מֶלֶךְ״, וואס טוסטו..?!

וועט איהם די: ״בֶּן מֶלֶךְ״ ענטפער׳ן, איך טוה דען עפעס א עוולה..?! עס איז דען אנטקעגן דעם געזעץ..?! עס שטייט דאך נישט אין ערגעץ אין די געזעץ אז מען מעג זיך נישט שפילן מיט בלאטע..?!

וועט איהם דער שר ענטפער׳ן, דו ביזט גערעכט, עס שטייט טאקע נישט אין די געזעץ בוך אז מען טאר זיך נישט שפילן מיט בלאטע, אבער.. עס פאסט דאך נישט, וואס איז מיט דיר..?! אזוי פירט זיך אויף א זוהן פון דעם קעניג אליין..?!

און היינטיגע צייטן זענען מיר דאך לײדער אויף געוואקסן אויף א אופן אז יודיש׳קייט און עבודת השם איז עפעס וואס מען מעג אדער עפעס וואס מען טאר נישט, אבער די היינטיגע פרשה געבט אונז אביסל א וועק אויף, און די היינטיגע פרשה דערמאנט אונז, אז: ״בָּנִים אַתֶּם לַיהו-ה אֱלֹקֵיכֶם״ – אז מיר זענען קינדער פון דעם אייבערשטן, און ממילא הער אויף צו זאגן, אז מען מעג..?! אדער מען טאר נישט..?! און וואו שטייט אז מען טאר נישט..?! און וואו שטייט אז מען מוז דאס טוהן..?! דאס איז דאך נישט די געדאנק פון יודיש׳קייט, די געדאנק פון יהדות איז, איין זאך, אז: ״בָּנִים אַתֶּם לַיהו-ה אֱלֹקֵיכֶם״ – אז איך בין א קינד פון דעם אייבערשטן, און ממילא ״וועגן דעם״ פיר איך זיך אויף: ״בְּדֶרֶךְ כָּבוֹד״ – ווי עס פאסט.

און פארוואס אונזער דור קוקט ליידער אויס אזוי היינט איז דאך זייער פשוט, ווייל א קינד וואקס׳ט דאך אויף היינטיגע צייטן אויף א אופן אז ער מיינט א גאנצן צייט.. אז דא דארף איך צופרידן שטעלן מיין משגיח אין ישיבה, און דא דארף איך צופרידן שטעלן מיין מגיד שיעור אין ישיבה, און דא דארף איך צופרידן שטעלן מיין ראש ישיבה, און דא דארף איך צופרידן שטעלן מיין רבי׳ן, און מען דארף צו שטעלן.. און צו שטעלן.. און צו שטעלן.. און וויפיל קען שוין א יודיש קינד זיין א עבד פאר א: ״בָּשָׂר וָדָם״..?!

און אויב שפירט מען טאקע א הרגשה אז מיין גאנצע לעבן איז איין זאך, צו שטעלן פאר דעם.. און צו שטעלן פאר יענעם, דעמאלט׳ס פלאצט דאס איין טאג, ווייל דער מענטש וועט טראכטן צו זיך, אז וואס..?! איך ארבעט עפעס פאר יענעם..?! זאל יענער ארבעטן ביי מיר, ער איז דאך א: ״בָּשָׂר וָדָם״ פונקט ווי מיר, נו פארוואס איז ער בעל הבית אויף מיר..?!

און די גמרא (קידושין דף: ל״ו ע״א) ברענגט דאך אונז שוין טאקע אראפ א מורא׳דיגע מאמר חז״ל, אז: בִּזְמַן שֶׁעוֹשִׂים רְצוֹנוֹ שֶׁל ״מָקוֹם״ נִקְרָאִים ״בָּנִים״ – אז ווען א מענטש שפירט אז ער טוט דעם רצון פון דעם אייבערשטן, און נישט די רצון פון א שעבוד פון מענטשן, אזא איינער: ״נִקְרָאִים בָּנִים״ – אזא איינער הייסט טאקע א: ״בֶּן מֶלֶךְ״, ווייל ער האט טאקע ביי זיך דעם הרגשה אז איך ארבעט נישט פאר קיינעם, נאר איך בין א: ״בֶּן מֶלֶךְ״, און ער געדענקט א גאנצן צייט אז ער איז טאקע א אמת׳ע: ״בֶּן מֶלֶךְ״.

אבער: בִּזְמַן שֶׁאֵין יִשְׂרָאֵל עוֹשִׂים רְצוֹנוֹ שֶׁל "מָקוֹם" – אבער ווען א מענטש שפירט ביי זיך אז ער טוט נישט: רְצוֹנוֹ שֶׁל "מָקוֹם", נאר ער טוט די רצון פון עפעס א געצוואונגענ'ע סביבה וואס נעמט איהם ארום, און ער שפירט א גאנצן טאג אז ער דארף עפעס צו שטעלן פאר א: "בָּשָׂר וָדָם", אזא איינער.. איז נעבעך: "נִקְרָאִים עֲבָדִים" – הייסט נעבעך א: "עֶבֶד", און נישט קיין: "בֶּן מֶלֶךְ".

און אויב זעהט מען אמאל א מענטש וואס שפירט א "לחץ" פון עבודת השם, און ער שפירט ביי זיך אז ער איז נעבעך אריין געפאלן אין יודיש'קייט, דעמאלט'ס זאל מען וויסן, אז דאס קומט פון דעם ווייל ער כאפט נישט אז ער איז א: "בֶּן מֶלֶךְ".

און כדי דאס צו פארשטיין, ווען מיר פראבירן מסביר צו זיין מיט א משל, ווייל א חתן קומט אמאל אריין די ערשטע מאל אין בית המדרש מיט זיין שיינע נייע שטריימל צו זיין שבת אויפרוף, און זיין שטריימל וועגט דאך גאר אסאך משום איזה סיבה שהוא, און עס דרוקט דאך איהם ממש פון אלע זייטן, אבער דער חתן מאכט זיך נישט וויסנ'דיג פון דעם, און אזא מעשה קען מען נאך דער הערן.

אבער קיינער וועט קיינמאל נישט זעהן אז א חתן זאל שרייען אינמיטן זיין שבת אויפרוף אז איי.. מיין שטריימל דרוקט מיר..! איך קען דאס נישט פאר נעמען..! מען וועט דאס קיינמאל נישט הערן, אבער פארוואס..?! די סיבה פון דעם איז דאך שוין זייער פשוט.

ווייל עס איז אמת טאקע אז עס דרוקט, אבער דער חתן ווייסט דאך ביי זיך, אז דער זאך וואס דרוקט איהם הייסט א "שטריימל", און ער האט דאך שוין געהערט פון אלע זיינע חברים אז א שטריימל ווייזט דאך אויף: "מַלְכוּת".

און ער האט דאך אפילו געזעהן א צעטל ביי די געשעפט וואו ער האט געקויפט דעם שטריימל, אז.. "שפירט אייך ווי א מלך ביים סדר מיט א שטריימל פון אונז", און דער "שטריימל" זאגט דאך ממש: "כִּפָּה מָלֵא" אז איך בין א "חתן", און דער שטריימל שרייט דאך ארויס אז איך בין א "קעניג", און פלוצלונג.. איז די גרויסע שווערע שטריימל געווארן גרינג צו טראגן אויפן קאפ ווי גארנישט.

ווייל די נקודה איז, אז אויב שפיר איך א "עול" פון דעם וואס איך טראג, דעמאלט'ס איז דאס טאקע גאר שווער, אבער אויב שפיר איך אז עס איז א "חשיבות", דעמאלט'ס ווערט דאס פלוצלונג אויס שווער.

און דאס איז טאקע אונזער ענין דא, ווייל אויב א יוד שפירט דעם: "עֹל הַתּוֹרָה וְהַמִּצְוֹת" פאר א "חשיבות", דעמאלט'ס ווערט דאס פלוצלונג אויס שווער, אבער אויב שפירט מען אז דאס דרוקט מיר אויפן קאפ ווי א פשוט'ע שטיק ציגל, דעמאלט'ס איז דאס טאקע שווער.

אבער משא"כ ווען א יודיש קינד געדענקט אז: "בָּנִים אַתֶּם לַיהו-ה אֱלֹקֵיכֶם" – אז איך בין א: "בֶּן מֶלֶךְ", און ממילא פאסט דאך פשוט נישט אז איך זאל מיר אראפ לאזן צו אזעלכע נידריגע זאכן, אזא איינער קען טאקע שפירן א אמת'ע: "שִׂמְחָה" אין עבודת השם יתברך.

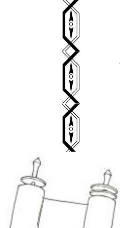

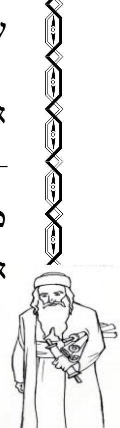

און די זעלבע זאך איז דאך אויך מיטן הייליגן "שבת קודש", ווייל דער הייליגער "שבת קודש" איז דאך א "מתנה" וואס דער אייבערשטער האט אונז געגעבן, אז מיר זאלן האבן איין טאג אפרוה פון אונזער שווערע ארבעט, ווייל מען קען דאך נישט ארבעטן א גאנץ לעבן אין איין צו, זיבן טעג א וואך, דריי הונדערט און פינעף און זעכציג טעג א יאר, מען קען דאך שטארבן פון דעם ח"ו.

און אפילו משה רבינו האט דאך שוין טאקע געזאגט פאר פרעה בזה הלשון, אז: "אֶפְשָׁר עֶבֶד עוֹבֵד שִׁבְעָה יָמִים וְאֵינוֹ מֵת" – אז קען דען זיין א קנעכט זאל ארבעטן זיבן טעג א וואך און איין צו און נישט שטארבן..?! עס קען דאך נישט זיין אזא זאך..?! און ממילא די יודישע קינדער מוזן דאך האבן איין טאג אפרוה פון זייער ארבעט.

און יא טייערע יודן, דאס איז געווען די בליק פון דעם גרויסן הייליגן צדיק "משה רבינו", ער האט פארשטאנען אז אויב גייט מען געבן "שבת" פאר די יודישע קינדער, דעמאלט'ס גייט דאס זיין א "מתנה", און נישט קיין שטראף חלילה.

און ממילא וועגן דעם איז טאקע געווען: "יִשְׂמַח מֹשֶׁה בְּמַתְּנַת חֶלְקוֹ", ווייל משה רבינו האט פארשטאנען זייער קלאר, אז "שבת" איז א "מתנה" פאר די יודישע קינדער, יא.. א אמת'ע "געשאנק", שבת איז א טאג פון זיצן צוזאמען מיט די משפחה, און פאר ברענגען, און זינגען שיין: "זְמִירוֹת שִׁירוֹת וְתִשְׁבָּחוֹת לָאֵ-ל אֲשֶׁר שַׁבָּת בָּרָא", און פארגעסן פון אלע דאגות אויף דער וועלט.

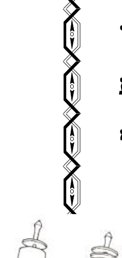

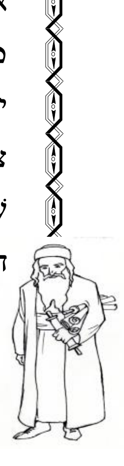

און דער ענין איז דאך שוין טאקע אויך מרומז אין דעם ווארט: "שַׁבָּת", ווייל די ווארט: "שַׁבָּת" [מיט די דריי אותיות] – איז דאך טאקע אויך גימטריא: "בָּנִים אַתֶּם לַיהו-ה אֱלֹהֵיכֶם", ווייל יא טייערע יודן, די סיבה פארוואס דער אייבערשטער האט ענק געהייסן האלטן: "שַׁבָּת" איז נישט ווייל ער האט ענק געוואלט שטראפן, נאר די סיבה פארוואס דער אייבערשטער האט ענק געהייסן האלטן: "שַׁבָּת" איז, ווייל ענק זענען דאך: "בָּנִים אַתֶּם לַיהו-ה אֱלֹקֵיכֶם"..! און ממילא וועגן דעם האט ער ענק "פארגינט" אזא געוואלדיגע גרויסע "מתנה" וואס הייסט: "שַׁבָּת"..!

און ממילא א יודיש קינד דארף שפירן א מורא'דיגע "חשיבות", אז.. יא, "איך בין א קינד פון דעם אייבערשטן", און איך בין פריי, און עס פאסט דאך נישט פאר א: "בֶּן מֶלֶךְ" צו זיין משועבד זעקס טעג א וואך צו דעם נאריש'ן נידריג'ן וועלט'ל, נאר איין טאג א וואך גיי איך וואקאציע מיטן אייבערשטן [כביכול], און איך בין מקיים דעם: "אָז תִּתְעַנַּג עַל יהו-ה בְּהִדּוּר רַב".

און ממילא דאס זאגט דיר דא די פסוק פון: "בָּנִים אַתֶּם לַיהו-ה אֱלֹקֵיכֶם" וגו', אז אויב: "בָּנִים אַתֶּם" – אז אויב א יוד איז טאקע זוכה צו שפירן אז ער איז א קינד פון דעם אייבערשטן, דעמאלט'ס שפירט ער פלוצלונג א מורא'דיגע: "שִׂמְחָה" און א מורא'דיגע "חשיבות" אז: "וְנָתַן לָנוּ תּוֹרַת אֱמֶת" – אז דער אייבערשטער האט מיר געגעבן א "תורה" כדי אז איך זאל זיך קענען אויף פירן ווי א ריכטיגע: "בֶּן מֶלֶךְ", און ממילא: "אַשְׁרֵינוּ שֶׁזָּכִינוּ"..!

און דער ענין איז דאך שוין טאקע אויך מרומז אין דעם פסוק פון: "בָּנִים אַתֶּם לַיהו-ה אֱלֹקֵיכֶם" וגו', ווייל די ווערטער: "בָּנִים אַתֶּם" – איז דאך

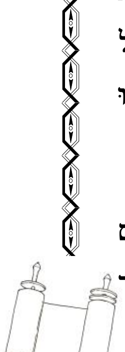

טאקע אויך גימטריא: "אַשְׁרֶיךָ כ"ב" [מיט דעם אות יו"ד – מיט דעם יודיש קינד], און דאס מיינט דאך צו זאגן אין אנדערע ווערטער, אז וואויל איז דיר וואס דו האסט זוכה געווען צו באקומען די הייליגע: "כ"ב אוֹתִיּוֹת הַתּוֹרָה" וואס לערנט דיר אויס ווי אזוי צו זיין א אמת'ע: "בֶּן מֶלֶךְ", און דאס וואס איך טוה נישט קיין עבירות איז דאך פשוט.. ווייל עס פאסט דאך נישט אז א: "בֶּן מֶלֶךְ" זאל זיך אזוי אויף פירן, איך בין דאך א: "בֶּן מֶלֶךְ".

א קנעכט היט אפ די מצוות ווייל ער האט מורא פארן קלאפ, ער קוקט אויף די תורה ווי א רשימה פון חובות און גזירות וואס מען מוז אויס פירן, אבער א: "בֶּן מֶלֶךְ" קוקט אויף דעם גאר אנדערש, פאר איהם זענען די כ"ב אותיות התורה נישט קיין "עול", נאר דער העכסטער תענוג און די גרעסטע זכות וואס קען נאר זיין, ער לערנט נישט די תורה ווייל ער "מוז", נאר ווייל ער "וויל", ער שפירט ווי יעדעס ווארט תורה קניפט אים צו צו זיין ליבער טאטע אין הימל דער: "מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא":

בָּנִים אַתֶּם לַיהו-ה אֱלֹקֵיכֶם!

און מיט דעם ענדיגן מיר: אז מיר זאלן זוכה זיין אז ווען עס וועט זיין: "אָסֻרָה נָּא" – ווען מען וועט אוועק גיין פון דעם גרויסן התעוררות, זאל אבער נאך אלץ זיין:

"וְאֶרְאֶה אֶת הַמַּרְאֶה הַגָּדֹל הַזֶּה"..!

תם ולא נשלם!

שבח ושירה לאל בורא עולם!

לְכוּ בָנִים שִׁמְעוּ לִי..!

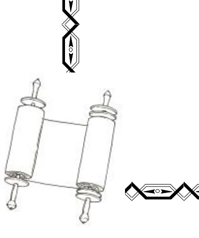

יצא לאור לז"נ זקני הרב ר' יצחק בן יונה ז"ל

יצא לאור העולם בעזרת השם יתברך

ערש"ק פרשת ראה שנת תשפ"ו

ע"י תלמידי וחסידי סקולען

בעירנו בית שמש ת"ו

סקולען

בית שמש

ע"ש רבוה"ק זיע"א

בנשיאות ראש חבורתינו שליט"א